

# NIEUWS VAN DE VRIENDEN VAN DEN HAAG



HET BEVORDEREN VAN DE LEEFBAARHEID VAN DEN HAAG MET BEHOUD VAN HAAR KARAKTERISTIEKE WAARDEN

26e JAARGANG NUMMER 5

SEPTEMBER/OKTOBER 2001

## Museum Meermanno - Westreenianum (Museum van het Boek)



Foto:  
Ed.A. van Duyn

Dit uit 1712 stammend pand aan de Prinsessegracht 30 dankt zijn naam aan de schatrijke verzamelaars van boeken en kunstvoorwerpen Johan Meerman, Vrijheer van Dalem en Vuren (overleden in 1815) en zijn ach-

terneef en executeur-testamentair W.H.J. Baron van Westreenen van Tiellandt (1783-1848). Na overlijden van laatstgenoemde werd de enorme collectie boeken en manuscripten gelege- teerd aan de Staat der Nederlan-

den, nadat de gemeente Den Haag voor deze eer had bedankt.

Literatuur: "Buurtschap" (Juuf van Ballegoijen de Jong).

Ed.A.v.D.

## Wij spraken met ...

**mevrouw drs. M.C. (Marie Christine) van der Sman, directeur Museum Meermanno Westreenianum**

Aan de Prinsessegracht nr. 30 is sedert 1851 het Museum Meermanno Westreenianum gevestigd. Met mevrouw M.C. van der Sman had ik in dit fraaie pand een gesprek. Het museum is gevestigd in een oud patriciërshuis. Nadat de familie Dierkens er vele jaren had gewoond, werd het eigendom van Willem Baron van Westreenen. Deze bezat een verzameling kostbare boeken. Hiervan zijn er 350 wiegedrukken uit de Middeleeuwen en 1500 incunabelen uit de jaren 1450 - 1500. Deze verzameling wilde hij gaarne voor het publiek tentoonstellen en zo ontstond

het huidige museum. Een achterneef van de baron, Johan Meerman, woonde aan dezelfde gracht in het fraaie "Huis aan de Boskant", een creatie van de bekende bouwmeester Pieter Post. Dit huis is helaas verloren gegaan bij het bombardement van 3 maart 1945 waarbij het Bezuidenhout en omgeving zwaar werden getroffen. Op de plaats waar dit huis stond, is thans het Ministerie van Financiën gevestigd (au!). Johan Meerman was Directeur Generaal van de kunsten en adviseur van koning Lodewijk Napoleon. Hij bezat een grote collectie boeken over de geschiedenis

van Nederland, die hij aan de gemeente Den Haag wilde nalaten. Dit aanbod werd om ingewikkelde erfkwesties echter geweigerd. Een gedeelte kwam daarna aan de staat, die het later in het Rijksmuseum in Amsterdam onderbracht, een ander deel kwam in het bezit van Baron van Westreenen, die het bij zijn eigen verzameling voegde. De zeer kunstzinnige Meerman reisde veel door Italië, waar hij Griekse vazen en antiquiteiten uit Etrurië aankocht, die eveneens

een plaats vonden in het museum. In 1960 verwierf het museum een collectie moderne bibliografie van Jonkheer M.R. Rademacher Schorer.

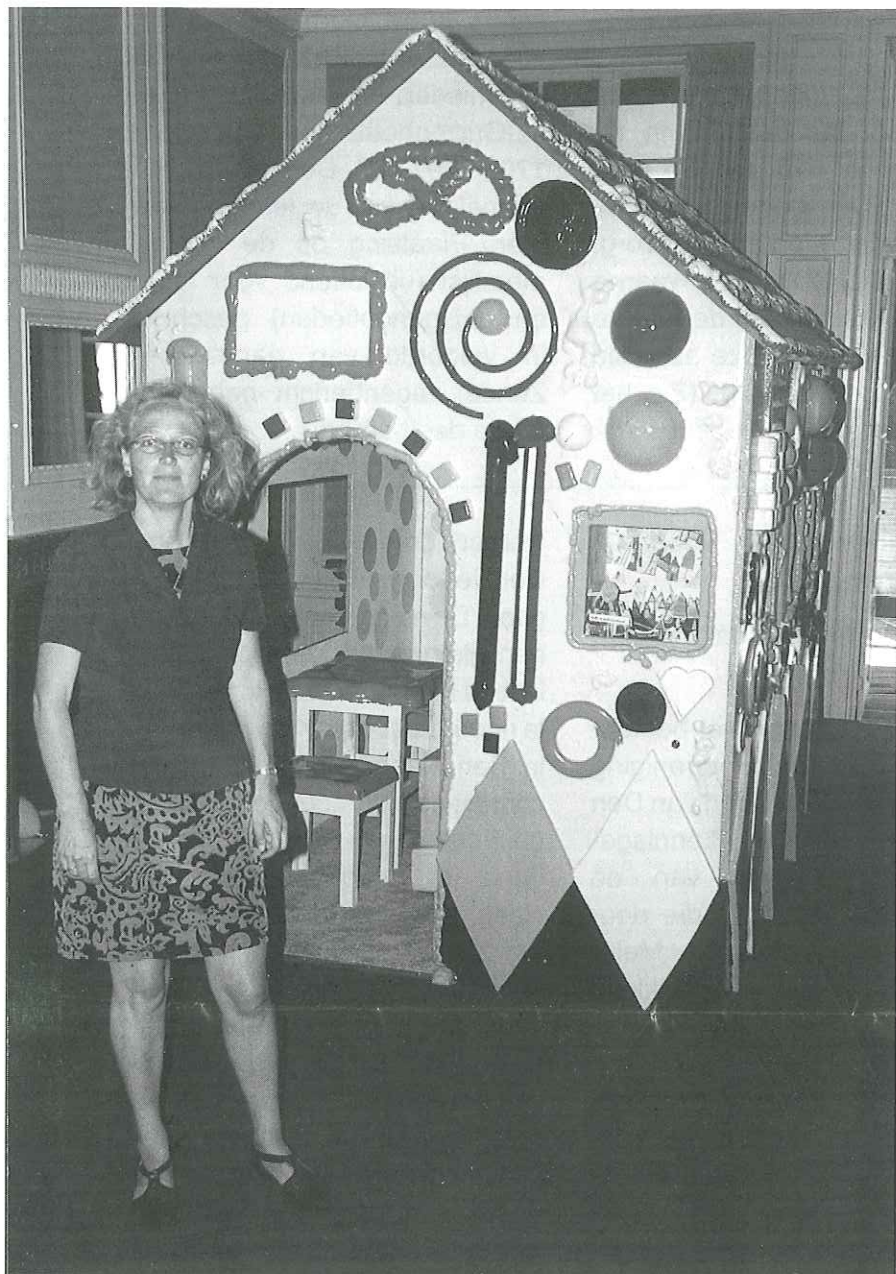
Hoewel het museum reeds vele jaren bestaat, is het weinig bekend bij vele Hagenaars. Het waren voornamelijk de echte kenners van oude handschriften die het bezochten. Daarin wil mevrouw v.d. Sman verandering brengen. Ze wil het accent gaan leggen op de educatie en evenals dat bij de musea het Museon en Naturalis het geval is, het meer toegankelijk maken voor kinderen. Hiervoor wordt de grote zolderruimte benut. Op deze educatiezolder zal een grafische drukwerkplaats komen en een aantal computers. Deze aanpak begint reeds succes af te werpen. Toen ik voor dit onderhoud in het museum was, zag ik een jongetje met de lift naar de tentoonstelling gaan. Hij was geheel alleen met zijn museumkaart naar binnen gegaan. Ook schoolklassen zullen het museum gaan bezoeken. Het is de bedoeling om naast de basiscollectie van het museum jaarlijks vier speciale tentoonstellingen te organiseren.

Thans treffen we er de tentoonstelling "Luilekkerland" aan. Deze is samengesteld door Jeroen Salman, die als wetenschappelijk medewerker verbonden is aan de universiteit van Utrecht. Hij maakte daarbij gebruik van de studie van Herman Pleij, die in zijn "Dromen van Cocagne" de oorsprong van het Luilekkerlandverhaal verklaart. Op deze tentoonstelling wordt vijf eeuwen publieksgeschiedenis van Lui-



*Mevrouw van der Sman op het bordes aan de achterzijde van het museum.*

*Foto: Ed.A. van Duyn.*



*Mevrouw van der Sman voor het huisje van Hans en Grietje.  
Foto: Ed.A. van Duyn.*

lekkerland door middel van boeken, afbeeldingen en tal van geluidsfragmenten aan de bezoeker getoond. Ook bij deze expositie worden de kinderen niet vergeten. Met vragen en opdrachten, aansluitend bij hun leeftijd, maken zij een reis door dit tot de verbeelding sprekende land. Naast het schilderij Luilekkerland van Pieter Brueghel zien we een huisje dat geheel is gebouwd van lekkernijen, zoals dat in het sprookje van Hans en Grietje voorkomt. Verder zijn er

tal van platen, afbeeldingen en liedjes te zien en te horen. Op 19 juli jl. werd de tentoonstelling op stijlvolle wijze geopend, waarbij Natascha Veldhorst (zang) en Jelma van Amersfoort (theorbe en gitaar) van het ensemble voor Nederlandse taal en muziek, Batava Tempe, een zestal Luilekkerlandliederen uit vroeger eeuwen naar voren brachten.

Het museum heeft een grote renovatie ondergaan die rond januari 2002 geheel voltooid zal

zijn. Eén der vertrekken zal geheel in oude stijl worden ingericht met de oorspronkelijke vitrines en meubels. In het voormalige koetshuis van het gebouw komt het depôt met de leeszaal. Het museum Meermannno dient, aldus de directeur, ondanks zijn oude verzamelingen toch eigentijds te zijn. Het zal een podium voor moderne vormgevers en jonge grafische ontwerpers moeten worden. Er is een goede samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek, evenals met het Letterkundig Museum, waar het vooral om de inhoud van het boek gaat, terwijl in Meermannno de nadruk wordt gelegd op de vormgeving.

Het directoraat van een museum is voor mevrouw Van der Sman bekend terrein. Reeds op 28 jarige leeftijd was zij directeur van het museum Willem van Haren in Heerenveen. Zij was toen de jongste museumdirecteur in ons land. Na vier jaar ging ze naar Den Haag, waar ze directeur werd van het Haags Historisch Museum, in welke hoedanigheid wij haar leerden kennen. De Vrienden van Den Haag hebben zij aan zij met haar gestaan toen dit museum met opheffing werd bedreigd. Op felle wijze hebben ook wij in woord en geschrift bij het gemeentebestuur van onze verontwaardiging getuigd met dit heilloze voornemen. Gelukkig is het alles nog te elfder ure ten goede gekeerd. Dezelfde bevoegdheid van toen valt er bij mevrouw Van der Sman nog steeds te bespeuren en wij zijn er stellig van overtuigd dat het rijksmuseum Meermannno Westreenianum onder haar leiding, door nog meer bekendheid, zijn goede plaats tussen de Haagse musea zal behouden.

F.R.